

Wat is jouw onderzoeksparadigma?

Een onderzoeker wil op een wetenschappelijk verantwoorde wijze nieuwe kennis verzamelen over de werkelijkheid. Dat kan alleen wanneer je weet hoe je naar de werkelijkheid kijkt. Er zijn vele manieren om naar de werkelijkheid te kijken en een goede onderzoeker is zich daarvan bewust, heeft een keuze gemaakt en kan deze keuze onder woorden brengen. Hoe we naar de werkelijkheid kijken noemen we een paradigma. Een paradigma bestaat uit opvattingen over

- 1) de aard van de werkelijkheid en van mensen (ontologie)
- 2) wat kennis en wat waarheid is (epistemologie)
- 3) wat een onderzoeker wel en niet moet en mag (ethiek), en
- 4) via welke stappen we kennis dienen te ontwikkelen (methodologie).

Dit zijn moeilijke vragen. Dit formulier is ontworpen om jezelf te helpen een eerste beeld te vormen van jouw paradigma. De vier onderdelen van een paradigma zijn uiteengelegd in een aantal vragen met een aantal antwoorden. Geef aan welk antwoord het meest overeen komt met jouw visie. Daarbij geldt: niets is goed of fout. Vervolgens kan je onderzoeken of je antwoorden bij elkaar passen.

Ontologie	1	2	3	4	5	Andere visie
• Bestaat de werkelijkheid objectief?	Er is een objectieve externe werkelijkheid die (uiteindelijk) volledig is te begrijpen	Er is een objectieve externe werkelijkheid die beperkt is te begrijpen met een zekere mate van waarschijnlijkheid	Er is een kenbare werkelijkheid van historisch gegroeide structuren die als je hem niet begrijpt overkomt als ware hij echt	Er zijn meerdere, kenbare en soms conflicterende werkelijkheden die het resultaat zijn van betekenisverlening door mensen	Er bestaat een kosmos maar wat als werkelijkheid wordt ervaren is het resultaat van interactie tussen de kosmos en menselijke denken	
• Is de werkelijkheid rationeel, werkt hij volgens vaste wetten?	De werkelijkheid is onderworpen aan vaste wetten		De werkelijkheid wordt bepaald door sociale, politieke, economische, culturele, etnische en 'gender' structuren	Causaliteit is een menselijke constructie die soms nuttig kan zijn als betekenisgevend instrument		
• Is de sociale werkelijkheid anders dan de fysieke werkelijkheid?	Nee		Mogelijk, maar dat is niet interessant	Ja, de fysieke werkelijkheid bestaat ook buiten de mens om. De sociale werkelijkheid is volledig construeert		
• Wat voor een soort wezen is de mens?	De mens als zender en ontvanger van stimuli (stimulus-response)	De mens als sociaal feit	De mens als onderdrukt of onderdrukkend wezen	Mens als betekenisgever en gebruiker van symbolen	De mens als handelend wezen en vormgever van de werkelijkheid	
• Welke metafoor vat dit goed samen?	Machine, wiskunde	Organisme, natuurlijke selectie	Structuur, conflict, strijd, onderdrukking	Taalspelen, netwerken van betekenis	Ontwerpen, testen, verbeteren	

VRAGENLIJST ONDERZOEKSPARADIGMA

Epistemologie	1	2	3	4	5	Andere visie
• Wat is kennis?	Geverifieerde hypothesen die wetten of feiten zijn geworden	Nog niet gefalsifieerde hypothesen die waarschijnlijkheidswetten zijn geworden	Structurele en historische inzichten	Individuele reconstructies van de werkelijkheid, beïnvloed door consensus in de groep	Weten hoe succesvol te handelen	
• Wat is kennisvermeerdering?	Mensen ontwikkelen steeds meer bouwstenen in de vorm van generalisaties en causale relaties		Kennis groeit door een proces van argument en tegen-argument waardoor de naïviteit verdwijnt	Kennisvermeerdering is relatief in de vorm van steeds meer en verfijndere constructies	Gezamenlijk leren door uitproberen en reflecteren	
• Wat is waarheid? Of: wat is een goed criterium voor waarheid?	Overeenstemming met de werkelijkheid (correspondentie theorie van waarheid)		Waarheid is het resultaat van de historische strijd om de macht (constructie theorie van waarheid)	Waar is datgene waarover wij het eens zijn (consensus theorie van waarheid)	Waar is dat wat werkt (pragmatische theorie van waarheid)	
Ethiek	1	2	3	4	5	Andere visie
• Wat is het doel van onderzoek?	verklaaren, voorspellen en uiteindelijke kunnen controleren van verschijnselen		Kritisieren en veranderen van de samenleving, emancipatie van onderdrukten	Begrijpen en reconstrueren van de constructies die mensen gebruiken om de werkelijkheid te begrijpen	Vergroten van het praktisch weten dat het handelen kan verbeteren	
• Welke rol spelen waarden in onderzoek?	Worden er buiten gehouden en hebben geen invloed		Horen binnen onderzoek en geven onderzoek mede vorm			
• Welke vraagstukken mogen / moeten worden onderzocht?	Vraagstukken die dieper inzicht geven in de aard van de werkelijkheid		Vraagstukken die bijdragen aan de emancipatie van onderdrukten	Vraagstukken die te maken hebben met de betekenisverlening door mensen	Vraagstukken die kunnen helpen de menselijke situatie te verbeteren	
• Wat moet de rol van de onderzoeker zijn?	Afstandelijke onderzoeker die z'n handen op de rug houdt		Intellectueel die helpt de naïeve onderdrukten te bevrijden	Gepassioneerde participant die het gesprek over de werkelijkheid faciliteert	Verbeteraar en interventionist	
Methodologie	1	2	3	4	5	Andere visie
• Langs welke weg komen we tot kennis?	Formuleren van hypothesen en verifiëren in de werkelijkheid	Formuleren van hypothesen en gebruik van meerdere methoden om ze te falsifiëren	Door een proces van argument en tegen-argument (dialectiek) bestaande waarheden kritisch tegen het licht houden	Analyse van teksten en conversaties (discours) om bestaande constructies van de werkelijkheid te analyseren	Participatie in de werkelijkheid via uitproberen en reflecteren	
• Wat zijn criteria voor goed onderzoek?	interne en externe validiteit, betrouwbaarheid en objectiviteit		Mate van historische gesigneerdheid, mate waarin het bijdraagt aan het verminderen van naïviteit en stimuleren van actie	Geloofwaardigheid, overdraagbaarheid, bijdrage aan het beeld van de wereld, bijdrage aan het begrip van de constructies van anderen	Consistentie van concepten, explicietheid van vooronderstellingen, kwaliteit van vraagstelling, getestheid van ontwerpen, transparantie van proces	

Legenda: 1 = Positivisme; 2 = Post Positivisme; 3 = Kritische theorie; 4 = Constructivisme; 5 = Pragmatisme.

